

№ 135

«01» липня 2025 року

Голові Комітету Верховної Ради
України з питань соціальної політики
та захисту прав ветеранів
Галині ТРЕТЬЯКОВІЙ

Щодо інформації для заходу на тему: «Чи потрібний законодавчо встановлений норматив робочих місць для працевлаштування ветеранів війни на підприємствах, установах, організаціях (державний, приватний сектор) та який?»

Шановна Галино Миколаївно!

Громадська спілка «Спілка українських підприємців» (надалі – Спілка) висловлює свою повагу та вдячність за запрошення взяти участь у слуханнях на тему: «Чи потрібний законодавчо встановлений норматив робочих місць для працевлаштування ветеранів війни на підприємствах, установах, організаціях (державний, приватний сектор) та який?» у зв'язку з розглядом проєктів Законів № 13180 від 17.04.2025 «Про внесення змін до деяких законів України щодо сприяння працевлаштуванню учасників бойових дій та забезпечення їх економічної самостійності» (далі – законопроект 13180) та № 13180-1 від 01.05.2025 «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки працевлаштування учасників бойових дій» (далі – законопроект 13180-1).

Згідно з пояснювальною запискою метою законопроекту 13180 є досягнення операційних цілей, передбачених Стратегією ветеранської політики на період до 2030 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.11.2024 року № 1209-р (далі – Розпорядження). За своїм змістом законопроект 13180 передбачає забезпечення права учасника бойових дій (далі – УБД) на працю шляхом:

- запровадження квот для працевлаштування УБД;
- застосування фінансових санкцій у разі недотримання квот для працевлаштування УБД;
- запровадження фінансових стимулів для роботодавців при працевлаштуванні УБД;
- встановлення мінімального страхового внеску ЄСВ для УБД;
- запровадження пріоритетності надання державної допомоги підприємцям-УБД.

Також у Верховній Раді України був зареєстрований альтернативний законопроект 13180-1, який крім запровадження нормативу робочих місць для працевлаштування УБД, передбачає сплату роботодавцями внеску на підтримку працевлаштування УБД у разі невиконання такого нормативу.

Разом з тим, заходи Стратегії ветеранської політики на період до 2030 року, які були схвалені Розпорядженням, передбачали зовсім інші напрямки підтримки УБД, зокрема:

- працевлаштування ветеранів, які мають мотивацію, бойовий досвід та бажання реалізувати себе у сфері, дотичній до військової служби (служби);
- забезпечення доступу ветеранів до професійного розвитку та перекваліфікації;
- удосконалення механізмів підтримки роботодавців щодо працевлаштування ветеранів;
- спрощення механізмів доступу ветеранів до програм неформальної освіти;
- визначення закладів, які проводять підтримку фізичного здоров'я членів сімей ветеранів;
- розроблення програм психологічної реабілітації;
- забезпечення аналізу реалізації грантових програм підтримки.

Зважаючи на зазначене, звертаємо увагу на наявні суттєві протиріччя, які містяться у

положеннях законопроектів 13180, 13180-1 та Розпорядженні, щодо напрямків та механізмів підтримки працевлаштування учасників бойових дій.

Крім того, за аналогією виконання квот для працевлаштування осіб з обмеженими можливостями, можна спрогнозувати такі проблеми для суб'єктів господарювання внаслідок запровадження обов'язкових квот для УБД:

1. Відсутність УБД відповідної кваліфікації для працевлаштування. Важливо зазначити, що УБД, які звільнились зі служби не готові одразу приступати до роботи, а потребують адаптаційного періоду. Згідно з дослідженням, розміщеним на сайті Українського ветеранського фонду, «Працевлаштування ветеранів та ветеранок: бар'єри та адаптаційні виклики (квітень – травень 2025 р.)»¹ щодо оптимальної тривалості перехідного періоду для ветеранів та ветеранок після повернення зі служби перед працевлаштуванням, респонденти/ки надають такі відповіді:

- 2 тижні – 7,5%;
- 3 місяці – 30,2%;
- півроку – 34,6%;
- рік – 17,8%;
- півтора роки і більше – 10%.

2. Працевлаштування УБД «на папері» на мінімальну заробітну плату виключно для закриття квоти.

3. Складність в пошуку УБД для працевлаштування через бажання багатьох приховати свій статус учасника бойових дій, маючи побоювання, що це може бути перешкодою для оформлення на роботу.

При цьому, працевлаштування УБД є безумовно необхідною складовою інтеграції таких осіб у суспільство, проте важливо, щоб таке працевлаштування було ефективним і для роботодавців і для ветеранів, які шукають роботу.

Відповідно до інформації, що міститься у звіті, створеному на замовлення Українського ветеранського фонду, «Виклики, потреби та перешкоди при працевлаштуванні ветеранів та ветеранок в цивільному житті»²:

➤ одним із ключових факторів успішного працевлаштування є підтримка перекваліфікації. Багато ветеранів мають військові спеціальності, які не є затребуваними у цивільному секторі. Попит на програми навчання та адаптації високий, проте ветерани часто стикаються з труднощами у доступі до якісної освіти;

➤ результати глибинних інтерв'ю з роботодавцями свідчать про різні підходи до працевлаштування ветеранів у залежності від розміру компанії. Великий бізнес частіше має можливість розробляти програми адаптації та соціальної підтримки, тоді як малий бізнес висловлює занепокоєння щодо ризиків та складності інтеграції ветеранів у робочий процес. Водночас, представники бізнесу наголошують на важливості створення державних стимулів для заохочення роботодавців до працевлаштування ветеранів, зокрема через податкові пільги, гранти та спеціальні навчальні програми.

Отже, питання створення сприятливих умов для працевлаштування учасників бойових дій має розглядатися комплексно. Зважаючи на потреби учасників бойових дій та можливості бізнесу, пропонуємо замість запровадження обов'язкових квот для працевлаштування УБД та штрафів зосередитись на стимулюючих механізмах, зокрема, податкових пільгах для бізнесу,

¹ https://veteranfund.com.ua/wp-content/uploads/2025/06/Pratsevlashtuvannia_veteraniv_ta_veteranok_bariery_ta_adaptatsiyni.pdf

² <https://veteranfund.com.ua/wp-content/uploads/2025/05/Vyklyky-potreby-ta-pereshkody-.pdf>

який працевлаштовує ветеранів, програмах перекваліфікації та грантових програмах підтримки для учасників бойових дій.

Окрім цього, зазначаємо, що на даний час Міністерство економіки України працює над розробкою Стратегії зайнятості України, метою якої є зменшення безробіття, створення робочих місць для всіх категорій населення і забезпечення сталого економічного розвитку України.

Тому пропонуємо питання стимулюючих механізмів для бізнесу, зокрема, податкових, відобразити шляхом внесення відповідних змін на законодавчому рівні, питання перекваліфікації та працевлаштування учасників бойових дій розглянути в рамках підготовки Стратегії зайнятості України, а законопроекти № 13180 та № 13180-1 відхилити, як такі, що не відповідають ефективній політиці зайнятості учасників бойових дій.

Заздалегідь вдячні Вам за розгляд цього листа та врахування позиції бізнесу.

Контакти для зв'язку зі Спілкою тел.: 095-047-15-50, office@sup.org.ua

З повагою,
Виконавчий директор
Катерина Глазкова

